
Gilów, st. 1, gm. Niemcza, woj. wałbrzyskie, AZP 88-26/32

Informator Archeologiczny : badania 32, 166-167

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

warstwa kamieni spojonych szarobiałą zaprawą łączącą się z poziomą wylewką analogicznej zaprawy przylegającej do lica muru kościoła. Wylewka ta zalegała na trzech warstwach kamieni (o łącznej grubości około 30 cm), łączonych mało spoistą, silnie spieczoną szarżółtawą zaprawą.

W odległości około 2,5 m na północ od północnej ściany nawy kościoła zlokalizowano biegnący do niej równolegle gliniano-kamienny fundament (z zachowanym dolnym poziomem kamieni muru, spojonych szarobiałą zaprawą) odrębnego założenia. Ponieważ odsłonięto niewielki jego odcinek, brak podstaw do prawidłowego wnioskowania na temat rozplanowania i funkcji tejże budowli. Pozycja stratygraficzna reliktu oraz zalegającej powyżej, najprawdopodobniej związane z nim, warstwy destruktu sugeruje nie tylko jego wcześniejsze powstanie, ale i również możliwość czasowego współistnienia z badanym kościołem.

Z wykopów usytuowanych po północnej stronie kościoła pozyskano dane umożliwiające uściślenie jego chronologii. Zarejestrowano w nich niczym niezakłócony układ wczesnośredniowiecznych warstw osadniczych o łącznej miąższości około 4 metrów, przedzielonych w poziomie kamiennym destruktem nakładającym się na ławę fundamentu północnej ściany świątyni oraz na koronę oddzielnego, północnego założenia. Warstwy zalegające na wspomnianym destrukcie i przylegające do lica północnego muru kościoła zawierały bogaty materiał ceramiczny pozwalający odnieść je ogólnie do tzw. fazy E. Znajdujące się poniżej jednostki stratygraficzne przecięte przez fundamenty obydwu obiektów charakteryzowały się już materiałem X-wiecznym. Najstarszą warstwą kulturową zalegającą na marglistym calcu była nasycona spalenizną warstwa torfopodobna z zespołem ceramiki o cechach charakterystycznych dla zespołów IX-wiecznych.

W oparciu o powyższe dane sugerować można najogólniej XI-wieczną metrykę kościoła św. Jana Chrzciciela. Jego chronologia ulegnie uściśleniu po opracowaniu całości materiału pozyskanego podczas badań.

Materiały przechowywane są w zbiorach Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy - Oddział w Gieczu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach Lednickich”.

Badania będą kontynuowane.

Giecz, st. 21-22, gm. Dominowo, woj. poznańskie, AZP 54-32/224-225 - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

GILÓW, st. 1, gm. Niemcza, woj. wałbrzyskie, AZP 88-26/32

- grodzisko wczesnośredniowieczne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez dr. Krzysztofa Jaworskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Dwunasty sezon badań.

Prace skoncentrowane były na rozpoznaniu zabudowy przywalnej w południowo-zachodniej części podgrodzia (wykop I/98; kontynuacja w kierunku południowym wykopu I, założonego w 1988), uchwyceniu reliktyw zabudowy w centralnej części majdanu podgrodzia (wykop VII/98) oraz na rozpoznaniu konstrukcji usytuowanej we wschodniej części założenia głównej bramy grodu (brama nr 1) oraz przylegającego do niej od strony północnej fragmentu wału podgrodzia (wykop VIII/98). W badaniach, oprócz kierującego badaniami, uczestniczyli, odbywający w Gilowie letnie ćwiczenia terenowe, studenci ówczesnego pierwszego i trzeciego roku archeologii oraz Marcin Paternoga.

W toku badań odkryto w wykopie I/98 budynek ziemny, zbudowany w konstrukcji słupowej i którego ściany wzmocnione zostały w partii fundamentowej kamiennym suchym murem, mający w rzucie poziomym kształt wydłużonego owalu (badania tego obiektu były kontynuowane w kolejnych sezonach wykopaliskowych, kiedy rozpoznano dalsze szczegóły konstrukcyjne oraz charakter wyposażenia budynku). W wykopie VII/98 o powierzchni 16 m² (4 x 4 m) nie natrafiono na ślady zabudowy grodowej, wystąpiła tam natomiast nieznacznej miąższości (do 10 cm) warstwa

kulturowa, zawierająca dość niską liczbę ceramiki. Obok ceramiki odkryto tam pojedyncze zabytki specjalne, wśród których na wyróżnienie zasługuje fragment ostrogi płytkowo-nitowej w typie Biskupia-Crkvinia (wariant dotąd niespotykany na polskich stanowiskach archeologicznych), powstałej około połowy IX w., używanej jednak do ostatnich dekad tego stulecia. W wykopie VIII/98 wstępnie rozpoznano konstrukcję wału przylegającego do bramy nr 1. Postanowiono kontynuować badania na tym wykopie, nieco poszerzonym, w kolejnym sezonie badawczym w 1999 roku.

Badania będą opublikowane w artykule: Krzysztof Jaworski, Marcin Paternoga, *Bramy podgrodzia wczesnośredniowiecznego założenia obronnego w Gilowie koło Niemczy*, „Śląskie Sprawozdania Archeologiczne”, t. 41:1999, s. 281-295.

Materiały znajdują się w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Badania będą kontynuowane.

GŁOGÓW, Stare Miasto, kw. A-20, woj. legnickie, AZP 68-19

- miasto wczesnośredniowieczne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 6 lipca do 31 sierpnia, przez K. Czapłę (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie). Finansowane przez Urząd Miasta w Głogowie. Przebadano powierzchnię około 6 arów.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie.

GŁOGÓW, Kolegiata, st. 2, gm. *loco*, woj. legnickie, AZP 68-19/2

- kolegiata wczesnośredniowieczna (XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 15 czerwca do 31 lipca, przez Z. Hendla (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie). Finansowane przez parafię rzymskokatolicką p.w. NMP Królowej Polski w Głogowie.

Przebadano powierzchnię około 0,41 ara.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie.

GNIEZNO, st. 13b, gm. *loco*, woj. wielkopolskie, AZP 50-34/-

- III podgrodzie wczesnośredniowiecznego zespołu grodowego
- relikty zamku arcybiskupiego z XVI - XVIII w.
- zabudowa z XIX/XX w.

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 18 maja do 9 września przez mgr. Tomasza Sawickiego (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Siódmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 2,2 ara.

Badania koncentrowały się w zachodniej części III podgrodzia gnieźnieńskiego zespołu grodowego i jednocześnie miejsca założenia zamkowego z I połowy XVI w. Była to kontynuacja prac z ubiegłego roku. Tegoroczne wykopy wykonano w północno-wschodniej i południowo-zachodniej części ogrodów probostwa przy ul. J. Łaskiego 9 oraz na terenie tzw. *Wenecji* tj. dziedzińca zaplecza technicznego Kurii na tyłach posesji-kanonii przy ul. J. Łaskiego 11. Założenie niektórych wykopów wymagało wyburzenia komórek drewnianych zajmujących obszar przeznaczony do badań, głównie w południowo-zachodniej części ogrodów probostwa. W tej części założono wykop o powierzchni 70 m², w którym odkryto m.in. relikty nawarstwień wczesnośredniowiecznych obfitujących w ceramikę z fazy D, tj. 2 połowy X w. w tym pozostałości konstrukcji drewnianych i jam gospodarczych. Odślonięto również (na głębokości 1,3 - 2,7 m) dobrze czytelne pozostałości fundamentu kamiennego wiążanego z wczesną fazą budowy zamku arcybiskupiego. Drugi wykop (nr 2/98 - powierzchnia 38 m²) zlokalizowany w północno-wschodnim narożniku posesji probostwa doprowadził do odsłonięcia na głębokości 3,0 - 3,3 m dalszego biegu fundamentu muru zamkowego (odsłoniętego częściowo w 1997